

Mindre Meddelelser.

Udenlandsk Brændsel til Kogning af Kartoffler.

Efter Henstilling af Landboforeningerne har Direktoratet for Vareforsyning meddelt Amtsbrændselsudvalgene, at der til Kogning af Kartoffler til Supplering af indenlandsk Brændsel kan udstedes Indkøbstilladelser paa Køb af indtil 100 kg Kul for hver 100 Tdr. Kartoffler, der skal koges.

Henvendelse om Indkøbstilladelse maa rettes til Amtsbrændselsudvalgene i de paagældende Amter.

De samv. danske Landboforeninger har over for Vareforsyningsdirektoratet erklæret sig utilfreds med denne Afgørelse og hævder, at der, under Hensyntagen til den store Værdi det har at faa den meget store Kartoffelhøst udnyttet paa bedst mulig Maade, bør stilles udenlandsk Brændsel til Raadighed for Kartoffelkogning i det Omfang, der er Brug for det.

Direktoratet for Vareforsyning har dog — efter at Spørgsmaalet har været rejst over for Statens Redskabsprøver — ikke set sig i Stand til at ændre den trufne Afgørelse om indtil 100 kg Kul til 100 Tdr. Kartoffler.

Statskontrollen med Læggekartofler.

Kartofler maa kun betegnes som statskontrollerede Læggekartofler, naar de har været underkastet og godkendt ved en af Statens Plantetilsyn foretaget *Vækstinspektion* og *Partiinspektion*.

Vækstinspektion.

Denne Inspektion foretages enten af Fælleskontrollen med Kartoffelfremavl, der i Henhold til Overenskomst med Statens Plantetilsyn udøver Stamavlskontrollen, eller af Statens Plantetilsyn, der udøver Fremavlskontrollen.

De ved Vækstinspektionen godkendte Kartoffelarealer er hidtil klassificeret som Stamavl A, Stamavl B eller F-Kartofler (Fremavlskartofler). Denne sidste Betegnelse har imidlertid vist sig at virke uheldig, idet de udenlandske Købere af danske Læggekartofler tror, at disse F-Kartofler ligger lige saa langt nede i Kvalitet som F'et i Alfabetet. Man har derfor ændret disse Betegnelser, og da Udlandet ikke vil købe Kartoffler, der er daarligere end det næstbedste, er

Kvaliteten kun inddelt i 2 Klasser nemlig: *Stamavl A* og *B-Kartofler* (Fremavl). Det er dog muligt, at Fælleskontrollen foruden *Stamavl A* opretter en *Eliteavl*, men saadanne *Elitekartofler* vil kun blive anvendt her i Landet.

I Aar, da *Stamavl*en ved *Vækstinspektionen* er klassificeret som *Stamavl A* og *Stamavl B*, vil *Stamavl B* sammen med *F-Kartoflerne* blive eksporteret eller solgt i *Indlandet* under *Betegnelsen B-Kartofler*.

Samtidig med *Ændringen* af *Klassebetegnelsen* er *Inspektionsreglerne* for *B-Kartoflernes Vedkommende* skærpet ret væsentligt. *B-Kartoflerne* skulde saaledes blive betydelig bedre end *F-Kartoflerne*.

Partiinspektion.

Denne *Inspektion* foretages baade for *Stamavlskartoflernes* og *Fremavlskartoflernes Vedkommende* af *Statens Plantetilsyn*.

Da der fra saavel *Indlandet* som *Udlandet* de to sidste *Sæsoner* er reklameret over, at *Kartoffelpartierne* er fremkommet i en alt for daarlig sorteret *Stand*, har det været nødvendigt at skærpe *Reglerne* for *Partiinspektionen*.

For *Læggekartofler*, der forhandles her i *Landet*, er *Bestemmelserne* vedrørende *Skurv* dog lempet.

Sorteringsbestemmelserne kan faas ved *Henvendelse* til *Statens Plantetilsyn*, *Gersonsvej 13*, *Hellerup*.

Landbrugsafdeling under Statens Byggeforskningsinstitut.

Under *Statens Byggeforskningsinstitut* er der nylig oprettet en *Afdeling* for *Landbrugsbyggeri*, og denne *Afdeling* har nu paabegyndt sit *Arbejde*.

Grundlaget herfor er tilvejebragt gennem en *Betænkning* afgivet af *Instituttets Udvalg* for *Landbrugsbyggeri*, som nedsattes i *afvigte Vinter*, og som først paa *Sommeren* afsluttede sit *Arbejde*. *Udvalget* bestod af *Repræsentanter* for de *Interesser*, der knytter sig til *Landbrugsbyggeriet*, og havde følgende *Medlemmer*:

Folketingsmand, *Gdr. Olav Øllgaard*, *Formand*, *Professor L. Hansen Larsen*, *Konsulent*, *Frk. Gudrun Larsen*, *Arkitekt Poul Gøtzsche*, *Arkitekt M. K. Michaelsen*, *Civilingeniør Jørn Høgsbro*, *Konsulent Jacob Hansen*, *Bygningskonsulent Iver A. Hansen*, *Sekretær Helge Larsen* og *Arkitekt Wagner Smitt* (*Udvalgets Sekretær*).

Professor L. Hansen Larsen var dog, grundet paa *Amerikarejse*, forhindret i at deltage i *Udvalgsarbejdet*.

Udvalgets Opgave var især at finde frem til de *Omraader* inden for *Landbrugsbyggeriet*, hvor *Byggeforskningen* i *Fremtiden* bedst kan gøre *Nytte*.

En af de første Opgaver for den nyoprettede Afdeling er i nærmeste Kontakt med tilsvarende Institutioner i Ind- og Udland, de højere Læreanstalter, Landbrugets Organisationer, Byggekonsulenter, Landbruksarkitekter og praktiske Landmænd m. fl. at samle de mange Erfaringer, der maa tjene som Grundlag for en videregaaende Byggeforskning.

Til Varetagelse af Arbejdet i Afdelingen for Landbrugsbyggeri under Statens Byggeforskningsinstitut er udpeget Arkitekt, Landbrugs-kandidat A. Wagner Smitt og Landbrugskandidat Helge Larsen.

Prisopgave.

Erhvervenes Oplysningsraad har udskrevet en Prisopgave med følgende Ordlyd:

Den private Foretagsomheds Betydning for Danmarks Genopbygning og økonomiske Udvikling, herunder en Redegørelse for, hvorledes Restriktionerne kan tænkes afviklet.

Erhvervenes Oplysningsraad udsætter i Præmie følgende Beløb:

1. Præmie Kr. 3000, 2. Præmie Kr. 2000 og 3. Præmie Kr. 1000, som Bedømmelseskomiteen fordeler til de Forfattere, hvis Besvarelser Komiteen finder værdige til Præmiering.

Besvarelserne, der skal underskrives med Navn, indleveres inden den 1. April 1949 i tre maskinskrevne Eksemplarer til Erhvervenes Oplysningsraads Sekretariat, Østergade 53, København K.

Erhvervenes Oplysningsraad har Ret til at offentliggøre de præmierede Besvarelser. Saafremt Raadet ikke benytter sig af denne Ret, er Forfattere af præmierede Besvarelser forpligtet til ved eventuel Offentliggørelse at lade denne ledsage af Bedømmelseskomiteens Bemærkninger.

Bedømmelseskomiteen bestaar af Docent i Nationaløkonomi ved Landbohøjskolen, cand. polit. *Otto Himmelstrup*, Docent i Nationaløkonomi ved Handelshøjskolen, Dr. oecon. *Poul Nyboe Andersen*, Generalsekretær for Grosserer-Societetets Komite, Overretssagfører *Mogens Fürst Raffenberg*, Direktør for Industriraadet, Civilingeniør *Axel Odel*, Sekretær i Dansk Dampskibsrederiforening, cand. polit. *J. L. Buch-Larsen*, og som Repræsentant for Erhvervenes Oplysningsraad, Grosserer *Victor B. Strand*.

Som Bedømmelseskomiteens Sekretær fungerer Raadets Sekretær, cand. polit. *Chr. Gandil*.

*Malkning med Maskine paa andelsmæssig Basis
i Holland.*

I det engelske Mejeribrugstidsskrift „The Home Farmer“ oplyses, at man i Holland siden Krigens Slutning har begyndt at oprette Maskinmalkningscentraler i Forbindelse med Andelsmejerierne.

Efter Kapitulationen, da Manglen paa Arbejdskraft gjorde sig stærkt gældende, tog nogle Landmænd i Provinsen Groningen Initiativet til en forsøgsmæssig Oprettelse af en saadan Central med Støtte fra Regeringen, og Forsøget faldt saa heldigt ud, at der nu er oprettet adskillige lignende Centraler.

Malkeanlægget, der bestaar af flere Malkemaskiner, er monteret paa en Jeep. Paa hver Side af Jeepen er anbragt Rørledninger med Haner, hvortil Malkemaskinerne kan forbindes. I Jeepen er der foruden Malkemaskinerne Plads til Mælkejunger og Rengøringsmidler. Anlægget passes af tre Mand, og ved Afgangen fra Mejeriet er Anlægget rengjort og steriliseret. Ved det første Forsøg betjente Anlægget fire Leverandører med en samlet Besætning paa ca. 100 Køer, og selve Malkningen tog kun en halv Time hos hver Leverandør, mens det forbedrende og afsluttende Arbejde tog ca. 10 Minutter. Af Hensyn til Malkningen om Vinteren er der installeret Rørledninger i Stalden, hvortil Anlægget kan forbindes.

De tre Mand, som betjener Anlægget, er Eksperter i Maskinmalkning, og Køernes Ydelse er lige saa stor som ved Haandmalkning, ligesom Yverbetændelse sjældent forekommer, og den indvundne Mælk er af en meget fin Kvalitet.

Der foreligger endnu ikke Oplysninger med Hensyn til Økonomien, men Fremgangsmaaden byder aabenbart paa flere Fordele frem for den individuelle Malkning med Maskine eller Haand. Først og fremmest sparer den Arbejdskraft, men desuden slipper Landmanden for den generende og bindende Søndagsmalkning, og endelig maa det formodes, at Malkningen bliver foretaget, som den skal, og at Maskinernes Rengøring er i Orden, hvilket er af stor Betydning for Mælkens Kvalitet.

Rettelse til Artiklen om Mejeribruget i Danmark 1947.

Tallene for produceret Ost og Kasein er Side 374, 3. og 4. Linie fn. for 1946 og 1947 fejlagtigt opgivet til henholdsvis 52,8 og 52,1 Mill. kg. Fejlen gaar igen i Tabellen Side 376, hvori Tallet for Produktionen i 1947 skulde være 58,1 Mill. kg i Stedet for de anførte 52,1 Mill. kg. De rigtige Tal er, som det ogsaa fremgaar af Tabellen Side 377, 58,6 Mill. kg for 1946 og 58,1 Mill. kg for 1947.

Udkomne Bøger.

Elite-Stambog over Heste af jydsk Race. Bind XX. Hopper Nr. 15 848—16 397. Hingste Nr. 2209—2308. Udarbejdet af Landskonsulent *Harald Rasmussen*. Udgivet af De samvirkende danske Landboforeningers Udvalg for Stambogsføring for Heste af jydsk Race. LXI + 541 Sider. Ill. (Aarhus 1948).

231. *Beretning fra Forsøgslaboratoriet. Fordøjelighedsforsøg med Roer, Græsmarksafgrøder m. m.* Af Forsøgsleder *V. Steensberg* og Afdelingsleder *J. E. Winther*. Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. 112 Sider. (Kbhvn. 1948).

233. *Beretning fra Forsøgslaboratoriet. 36. Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsanerkendte Avlscentre 1946—47.* Af *Hjalmar Clausen*. Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. 136 Sider. (Kbhvn. 1948).

5. *Beretning om Dansk Pelsdyravlerforenings Virksomhed 1947—48.* Udarbejdet af Konsulent *Alf Lund*. 72 Sider. (Ringsted 1948).

Danmarks Mejeri-Statistik 1948. Danmarks Mejeri-Drifts-Statistik, 51. Aarsberetning (Regnskaber for 1947), *Danmarks Smørpris-Statistik, 45. Aarsberetning* (1. April 1947—31. Marts 1948). Udarbejdet af Kontoret for Mejeri-Statistik, Aarhus, ved *L. P. Frederiksen*, Kontorets Leder. Udgivet ved Statstilskud af Udvalget for Mejeri-Statistik. 81 + 148 Sider. (Odense 1948).

21. *Beretning om Landsudvalgets Virksomhed omfattende Aaret 1. April 1946—31. Marts 1947.* Ved *S. C. Svendsen-Tune*. Udgivet af Landsudvalget for landøkonomisk Ungdomsarbejde. 40 Sider. (Kbhvn. 1948).

Beretning fra Carlsbergfondet for Aaret 1. Oktober 1946 til 30 September 1947. 80 Sider. (Kbhvn. 1948).

28. *Beretning fra Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter.* Ved *Lars Hansen*, *Ejner Blankholm* og *Asger Klougart*. Særtryk af Aar bog for Gartneri 1947. 59 Sider. (Kbhvn. 1948).

Landbrugets Prisforhold i September Maaned 1948.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1947			1948		
	Hele Aaret	Januar -Sept.	Sept. Md.	Januar -Sept.	Aug. Md.	Sept. Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk, ab Mejeri (inkl. Tillæg)	30,44	29,07	29,33	37,90	37,00	38,50
Smør: Notering	446	446	446	549	650	650
do. do. + Tillæg	504	480	480	650	650	650
Ost, 20 pCt.	211	207	207	233	233	233
Æg	299	274	315	319	352	352
Slakterisvin (sl. V.)	325	297	298	394	394	394
Slagtekøer, Kbh., 1. Kl. (lev. V.)	131	131	130	134	140	138
Stude og Kvier, Esbjerg, 1. Kl. (lev. V.)	130	130	129	133	139	137
Smaagrise, Køge, Kr. pr. Stk.	60	62	53	86	107	115
Kælvekøer, Odense, 1. Kl., Kr. pr. Stk. ¹⁾	737	733	694	889	888	919
Unge Heste, Odense, Kr. pr. Stk.	1800	1800	1800	1822	1800	1750
Hvede ²⁾	29,25	29,25	29,25	30,81	36,25	36,25
Rug ²⁾	30,25	30,25	30,25	31,81	37,25	37,25
Byg ²⁾	26,25	26,25	26,25	26,92	29,25	29,25
Havre ²⁾	26,25	26,25	26,25	26,92	29,25	29,25
Hø	26,52	24,08	32,50	33,08	20,00	20,00
Kartofler, Sælgers St., Sjælland	22,87	24,22	18,75	16,64	—	12,00
Runkelroefrø	334	332	—	311	238	195
Kaalroefrø	330	312	—	304	208	168
Halvsildig Rødkløverfrø	937	1019	725	830	825	868
Hvidkløverfrø	1096	1158	888	1173	1150	1188
Hundegræsfrø	172	185	143	241	305	340
Alm. Rajgræsfrø (tidlige Stammer)	188	202	168	152	138	133
Ital. Rajgræsfrø	111	116	103	118	128	120
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	55,09	53,73	50,40	65,57	57,40	57,40
Solsikkekager	54,96	53,73	50,40	65,23	59,40	59,40
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	24,33	24,43	24,80	24,68	25,05	25,05
18 pCt. Superfosfat	13,93	14,21	12,90	13,50	13,20	13,20
40 pCt. Kaligødning	23,83	23,78	23,55	24,84	24,95	25,15

1) Bestaaet Tuberkulinprøven.

2) Maksimalpris + Tillæg.

Tabel 2. Prisindeks. (Femaaret 1909/14 = 100).

	1947			1948		
	Hele Aaret	Januar -Sept.	Sept. Md.	Januar -Sept.	Aug. Md.	Sept. Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	290	277	279	361	352	367
Smør: Notering	213	213	213	263	311	311
do. do. + Tillæg	241	230	230	311	311	311
Ost	370	363	363	409	409	409
Æg	253	232	267	270	298	298
Slagterisvin	335	306	307	406	406	406
Slagtekøer (København)	226	226	224	231	241	238
Stude og Kvier (Esbjerg)	213	213	211	218	228	225
Unge Heste (Odense)	244	244	244	247	244	237
Hvede	212	212	212	223	262	262
Rug	254	254	254	267	312	312
Byg	204	204	204	209	227	227
Havre	218	218	218	223	243	243
Hø	386	351	473	482	291	291
Kartofler, Sælgers St., Sjælland	610	646	500	444	—	320
Landbrugsprodukter ialt	273	259	262	320	324	325
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	375	366	343	447	391	391
Solsikkekager	427	417	391	506	461	461
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	126	127	128	128	130	130
18 pCt. Superfosfat	235	240	218	228	223	223
40 pCt. Kaligødning	200	199	198	208	209	211
Kunstgødning ialt	181	181	178	185	185	185
Udsæd (Markfrø)	407	407	407	379	379	379